

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin

datum 1 oktober 2008

Betreffende wetsvoorstel:

30696 Wijziging van de Wet op de lijkbezorging

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 30 september 2008 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel I

17 (Anker)

Dit amendement wil duidelijkheid creëren in de situatie dat ouders een menselijke vrucht willen begraven of cremëren, die na een zwangerschapsduur van minder dan vier en twintig weken levenloos ter wereld is gekomen of binnen 24 uur na de geboorte is overleden. Een dergelijke vrucht is geen lijk in de zin van de wet. Dat betekent dat er geen plicht is tot begraving of crematie, maar ook dat, indien er behoefte is aan begraving of crematie, er geen verlof als bedoeld in artikel 11 nodig is. Hoewel in de praktijk de begraafplaatshouders deze ouders meestal ter wille zijn, is het soms toch problematisch dat een dergelijk verlof ontbreekt. Dit artikel maakt nu voor alle partijen duidelijk dat indien er een verklaring van de behandelende arts kan worden overgelegd waarin staat dat het een menselijke vrucht als bedoeld in artikel 2, tweede lid, betreft, er begraven of gecremeerd mag worden.

Met algemene stemmen aangenomen

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 1 oktober 2008

blad 2

Onderdeel F

14 → 19 (Knops)

Met dit amendement wordt de wettelijke termijn van begraven of cremen verlengd tot zes werkdagen. Daarmee wordt beoogd administratieve lasten voor de verlenging van de termijn van begraven of cremen voor de burgers en begrafenisondernemers te voorkomen. De betekenis van de wettelijke termijn is verminderd doordat er als gevolg van verbeterde koeltechnieken geen gevaar meer is voor de volksgezondheid. In de praktijk wordt uitstel dan ook vrijwel altijd ongezien verleend.

Met algemene stemmen aangenomen

Artikel I, onderdeel H

13 → 18 (Knops)

Zorgvuldig beheer van een begraafplaats vereist onder meer zorgvuldige communicatie met nabestaanden. Ten aanzien van de zorgvuldige communicatie met nabestaanden behoort er geen onderscheid te zijn tussen een graf waarop een uitsluitend recht berust en een algemeen graf. Daarom beoogt dit amendement in de wet vast te leggen, dat nabestaanden op de hoogte worden gesteld van het vervallen van de termijn van uitgifte van een algemeen graf, waarna het graf geruimd kan worden.

De belanghebbende bij het algemeen graf zal veelal de nabestaande zijn die de opdracht tot de begrafenis heeft gegeven. Daarvan is het adres de houder in ieder geval bekend op het moment van begraven. Het is geen bezwaar als op enig moment gedurende de termijn van uitgifte van het desbetreffende graf een ander als belanghebbende in de administratie van de begraafplaats wordt opgenomen, bijvoorbeeld als de opdrachtgever is overleden en iemand anders de zorg voor het graf op zich heeft genomen. Dit is de verantwoordelijkheid voor de betrokkenen: de houder van de begraafplaats verzendt de mededeling aan het adres dat hij in zijn administratie heeft.

Met algemene stemmen aangenomen

Artikel I, onderdeel I, punt a

15 (Anker)

Dit amendement maakt het mogelijk particuliere graven voor tien jaar uit te geven. Daarmee wordt het voor meer mensen mogelijk om te kiezen voor een particulier graf, in plaats van een algemeen graf. Aan een algemeen graf kleeft het nadeel dat na tien jaar aan nabestaanden de vraag zal worden voorgelegd of het graf geruimd kan worden, of dat de stoffelijke resten moeten worden herbegraven. Verlengen, met het behoud van grafrust, is niet mogelijk. Als nabestaanden kiezen voor een particulier graf voor tien jaar, wordt hen na die tijd gevraagd of het graf kan worden geruimd, of dat men de grafrechten wil verlengen. Dat is minder belastend voor de nabestaanden. Bovendien is de mogelijkheid van een particulier graf voor tien jaar, met eventueel een verlenging voor diezelfde periode, financieel beter op te brengen dan een particulier graf voor twintig jaar. Daarmee wordt het voor meer mensen mogelijk om te kiezen voor een particulier graf, in plaats van een algemeen graf.

Dit amendement is slechts bedoeld om een minimale termijn voor te schrijven, zodat meer mensen kunnen kiezen voor een particulier graf. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om deze termijn verplichtend voor te schrijven voor de begraafplaatshouder. Uiteraard blijft het voor begraafplaatshouders mogelijk om particulieren graven voor een termijn van twintig jaar uit te geven, of zelfs voor zowel tien als twintig jaar.

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, ChristenUnie, PVV en het lid Verdonk

Artikel I, onderdeel K

8 → 21 → 22 → 23 (Van Raak/Knops)

Dit amendement biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen, met als doel misstanden bij bijvoorbeeld het ruimen van graven en het gebruik van zogenoemde «knekelpotten» te voorkomen. Dit stellen van nadere regels gebeurt nu slechts incidenteel en op initiatief van particulieren of gemeenten. Tot 1 jaar na de inwerkingtreding van deze wet krijgen gemeenten de gelegenheid nadere regels stellen m.b.t. het ruimen van graven en hoe wordt omgegaan met verzamelgraven. Mochten zij dit niet doen dan zal de regering hiervoor nadere regels stellen in een a.m.v.b.

Met algemene stemmen aangenomen

datum 1 oktober 2008

blad 3

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I

16 (Brinkman)

Met dit amendement wordt de bevoegdheid van de burgemeester om in samenspraak met een arts en de officier van justitie te besluiten om toestemming te geven tot begraving of verbranding binnen 36 uur na het overlijden, ingetrokken. De wetgever heeft de duur van 36 uur aangegeven om de mogelijkheid te geven vragen omtrent het overlijden te kunnen beantwoorden om eventuele misdrijven zoveel mogelijk uit te sluiten.

De eventuele wens van de overledene en/of de nabestaanden om tot begraving of verbranding binnen 36 uur over te gaan om welke reden dan ook moet van minder belang worden geacht dan de zorgvuldigheidsoverweging dat een eventueel strafbaar feit bij overlijden wordt uitgesloten.

Het laten vervallen van artikel 17 voorkomt ook, dat door de explosieve stijging van het aantal moslims in Nederland in de afgelopen decennia tot bijna één miljoen, burgemeesters, het Openbaar Ministerie en behandelend artsen overmatig belast worden. De koran schrijft namelijk voor dat een overledene binnen 24 uur moet worden begraven. In de toekomst zullen meer en meer moslims besluiten om niet meer in het land van herkomst te worden begraven. Hierdoor zal het ambtelijk apparaat onevenredig belast worden. Dit amendement probeert dit te voorkomen.

Verworpen. Voor: PVV en het lid Verdonk

Artikel I

11 (Arib)

Bij minderjarigen is niet alleen de overtuiging van de natuurlijke aard van overlijden genoeg, maar de doodsoorzaak moet bekend zijn. Dit amendement regelt dat niet de behandelend arts, maar de gemeentelijk lijkschouwer een verklaring van overlijden afgeeft. Overleg tussen behandelend arts en gemeentelijk lijkschouwer is niet voldoende, omdat dit ook telefonisch kan plaatsvinden en omdat de overtuiging van de behandelend arts het overleg, zij het onbedoeld, kan beïnvloeden. Met dit amendement wordt een schouw van minderjarigen door de daartoe voldoende opgeleide gemeentelijk lijkschouwer als standaardprocedure ingevoerd. Voor een standaardprocedure wordt gekozen om te voorkomen dat de behandelend arts verantwoordelijk gesteld wordt voor de beslissing tot nader onderzoek door de gemeentelijk lijkschouwer. Door standaard voor een schouw van minderjarigen door een gemeentelijk lijkschouwer te kiezen in plaats van bij uitzondering, wanneer behandelend arts en lijkschouwer daartoe na overleg besluiten, wordt juist voorkomen dat ouders extra belast worden. Bovendien wordt op deze wijze maximaal gewaarborgd dat van minderjarigen die aan een niet natuurlijke oorzaak overlijden de doodsoorzaak kan worden vastgesteld. Dit is niet alleen gewenst in het kader van het strafrecht maar vooral ook in het kader van preventie.

Verworpen. Voor: PvdA, PvdD en het lid Verdonk

Artikel I, onderdeel K, punt a

Artikel II

12 → 26 (Van Beek)

Dit amendement strekt ertoe de grafrust voor een algemeen graf te verhogen van tien jaar naar vijftien jaar. Gebleken is namelijk dat het verteringsproces van het lijk niet altijd na de huidige termijn van tien jaar grafrust is voltooid. Zowel vanuit een oogpunt van piëteit voor de overledene als vanuit een oogpunt van een minder grote psychische belasting voor degene die het graf moet ruimen, wordt een periode van vijftien jaar voorgesteld. Daar komt bij dat een wettelijke grafrust van vijftien jaar beter aansluit bij de huidige praktijk. Voorts wordt voorgesteld om de termijn van 15 jaar niet te laten gelden voor bestaande graven. De termijn van 15 jaar geldt voor die graven, die na inwerkingtreding van dit artikel in gebruik worden genomen.

Verworpen. Voor: PvdD, VVD en de SGP

datum 1 oktober 2008

blad 4

Moties

25 (Brinkman) om DNA van onbekende overledenen te toetsen aan DNA van verdachten van misdrijven

Verworpen. Voor: VVD, PVV en het lid Verdonk

24 → 28 (Anker/Van der Staaij) die ertoe strekt een format te ontwikkelen om te bepalen welke grafkosten kunnen worden toegerekend

Met algemene stemmen aangenomen

??, was nr. 29 (Arib) om te voorkomen dat kinderen worden begraven of gecremeerd zonder dat er onderzoek is gedaan naar oorzaak en omstandigheden van overlijden

Verworpen. Voor: PVDA, D66, PvdD en het lid Verdonk

30 (Arib) die er o.m. toe strekt proefregio's in te stellen waarin de lijkschouw bij iedere minderjarige wordt verricht door een opgeleide lijkschouwer

Van de agenda afgevoerd